

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/210/2016
Identifikačné číslo spisu:	1111244499
Dátum vydania rozhodnutia:	23.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1111244499.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne E. bývajúcej v F., Q., zastúpenej splnomocnenkyňou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, o náhradu škody 38 569,68 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9C/185/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. júna 2016 sp. zn. 9Co/147/2016 a 9Co/148/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 26. novembra 2015 č. k. 9C/185/2011-144 o zamietnutí žaloby a nepriznaní náhrady trov konania žalovanej; okrem toho rozhodol tiež o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania žalovanej. Zároveň potvrdil aj uznesenie súdu prvej inštancie z 20. januára 2016 č. k. 9C/185/2011-166, ktorým žalobkyni bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie 20 Eur. Potvrdenie prvoinštančného rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou majú predovšetkým za to, že správnym bol názor súdu prvej inštancie o neporušení povinností žalovanej pri výkone verejnej moci, resp. o nepreukázaní porušenia takejto povinnosti. Za správne považoval i uznesenie o uložení poplatkovej povinnosti poukazujúc na to, že podľa právneho stavu platného v čase podania odvolania takáto povinnosť vznikla.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Dovolaním napadla tento rozsudok vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Navrhla rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. V dovolaní uviedla, že ho podáva podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“). Namietala, že bolo porušené jej právo na

spravodlivý proces nepreskúmateľnosťou rozsudku odvolacieho súdu, pretože tento neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď sebe vhodnú citoval a rovnako dôležitú, pre ňu priaznivú, zamlčal (nespomenul ju). Rozhodnutie odvolacieho súdu je tiež podľa nej založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach a i vykonané dokazovanie je neúplné.

3. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že podľa jej názoru rozsudok odvolacieho súdu vychádza z náležite zisteného stavu veci a aj z jej správneho právneho posúdenia. Preto navrhla dovolanie žalobkyne odmietnuť.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, pristúpil k skúmaniu splnenia ďalších predpokladov a podmienok prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že ho treba odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Jeho účelom je náprava najzávažnejších procesných pochybení (zmätočných rozhodnutí) a riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Je prípustné proti dvom skupinám rozhodnutí odvolacieho súdu, a to proti rozhodnutiam postihnutým tzv. zmätočnosťou vadou (§ 420 C. s. p.) a proti rozhodnutiam zásadnej právnej významnosti (§ 421 C. s. p.). Tým sú zároveň určené dva prípustné dovolacie dôvody, a to dovolací dôvod spočívajúci vo vadách uvedených v § 420 C. s. p. a dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci za splnenia predpokladov uvedených v § 421 C. s. p.

6. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

8. Citované ustanovenie § 420 písm. f) C. s. p. zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11. Právnym posúdením vecí je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

12. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie vecí, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň, keďže nesprávne právne posúdenie vecí zakladá prípustnosť dovolania len ak sú splnené predpoklady uvedené v § 421 ods. 1 pod písm. a), b) a c), a keďže dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.), musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označená ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odklonil alebo konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutia riešiacie otázku, od ktorej je závislé rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

13. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že na to, aby sa mohol dovolací súd zaoberať dovolaním, vyžaduje Civilný sporový poriadok jednak splnenie predpokladov prípustnosti dovolania vyplývajúcich z ustanovení §§ 420 alebo 421 a jednak splnenie podmienok dovolacieho konania, t. j., okrem iného, aby dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v §§ 431 až 435 tohto právneho predpisu. Nesplnenie týchto predpokladov, resp. podmienok sankcionuje C. s. p. odmietnutím dovolania (§ 447 písm. c) a f) C. s. p.).

14. V preskúmvanej veci dovolateľka v dovolaní uviedla, že ho podáva podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. Dovolací súd v prvom rade skúmal prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. Zaoberanie sa týmto dovolacím dôvodom v poradí ako prvým je dané jednak jeho povahou (zmätočnosť konania v zásade znemožňuje posudzovanie správnosti rozhodnutia z hľadiska právneho posúdenia vecí), jednak jeho umiestnením v C. s. p. (predchádza dovolaciemu dôvodu vyplývajúcemu z § 421 ods. 1 C. s. p.), a tiež tým, že existencia tohto dôvodu zakladá nielen prípustnosť ale zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania, v dôsledku čoho sa zaoberanie prípadným ďalším uplatneným dovolacím dôvodom vyplývajúcim z § 421 ods. 1 C. s. p. stáva neefektívnym, a teda bezpredmetným.

15. Za zmätočnostnú vadu v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. označila dovolateľka nespreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia, ako už bolo uvedené v bode 8., je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie vecí; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je

nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Dovolanie v tejto časti preto bolo potrebné odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 447 písm. c) C. s. p.

16. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou tvrdenou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) C. s. p., dovolací súd sa následne zaoberal prípustnosťou dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dospel pritom k záveru, že i keď dovolateľka v dovolaní formálne označila za dovolací dôvod toto ustanovenie, vychádzajúc z obsahu dovolania, v skutočnosti vyčítala odvolaciemu súdu nesprávne zistenie skutkového stavu. Ak sa totiž v dovolaní namieta, že skutkové zistenia a z nich vyplývajúci skutkový záver sú chybné, teda že skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, ide z obsahového hľadiska o uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nedostatočné zistenie skutkového stavu.

17. V predmetnej veci v súvislosti s právnym záverom odvolacieho súdu, pre ktorý bola žaloba zamietnutá, t. j. že nebolo preukázané, že by žalovaná riadne nevykonávala dohľad na dohliadanými subjektmi, dovolateľka v dovolaní výslovne uviedla, že z predložených listinných dôkazov vyplýva opak. To znamená, že namietala skutkové zistenia ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, z ktorého vychádzal dovolací súd. Rovnako aj v prípade námietky voči ďalšiemu záveru odvolacieho súdu, že žalobu bolo potrebné zamietnuť aj z dôvodu, že nárok na náhradu škody môže byť úspešne uplatnený proti štátu iba vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom konaní, dovolateľka výslovne uviedla, že odvolací súd v súvislosti s týmto záverom nevyhodnotil správne ňou navrhnuté dôkazy. Nesprávne zistenie skutkového stavu však nie je podľa C. s. p. prípustným dovolacím dôvodom. Dovolací súd ani nie je oprávnený prehodnocovať skutkového závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovom stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože, ako už bolo uvedené v bode 12, podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie prípustného dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). V tejto časti preto dovolanie žalobkyne nebolo prípustné pre jeho odôvodnenie neprípustným dovolacím dôvodom (§ 447 písm. f) C. s. p.). Na tomto závere nič nemení to, že v záverečnej časti dovolania síce napokon spochybnila aj riešenie právnej otázky, a to či bezúspešnosť vymáhania pohľadávky žalobkyne od svojho dlžníka vylučuje predpoklad zodpovednosti štátu za škodu spočívajúci v existencii škody, poukazujúc pritom na konkrétne označené rozhodnutia dovolacieho súdu. Od tejto právnej otázky totiž nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (to záviselo od záveru o nepreukázaní prvého základného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to predpokladu nesprávneho úradného postupu; neexistencia škody bola uvedená len ako argument navyše), a okrem toho označením rozhodnutí dovolacieho súdu sa dovolateľka dostala do rozporu s ňou výslovne označeným dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 písm. b) C. s. p., t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od riešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol.

19. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 256 ods. 1 C. s. p. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalobkyňa. Dovolací súd preto v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 C. s. p. rozhodol o jej povinnosti zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne podľa § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie samostatným uznesením.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.